

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 28 cor., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un stier de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor. Abon. la mai multe ex. 4 Cor. la an.

Până unde se vor retrage românii

— Linia Ploiești Brăila va servi la o nouă rezistență pentru români. —

Geneva, 29 Novembre. — Românii s'au hotărât ca să-și întindă retragerea lor până la linia Ploiești-Brăila. Acolo românii sunt hotărâți să opună o rezistență mai îndelungată forțelor armate conduse de Falkenhayn și Mackensen.

La București toate clădirile statului au fost prefăcute în spitale de rezervă și au fost arborate pe ele steagurile Crucii Roșii.

Ziarul italian »Stampa« face următoarea descriere despre modul cum s'a putut face ca invaziunea germano-austro-ungară să se producă atât de curând și de neașteptate în valea Munteniei:

— Misterul, care plana asupra intențiilor dușmanului, în acțiunea sa contra României s'a risipit. Acuma apare în deplina lumină tot planul ofensivei germano-austro-ungaro-bulgare. — Înainte nu s'a putut ști precis, dacă există o le-

gătură între operațiile lui Mackensen și acelea a lui Falkenhayn. Contrar tuturor prevederilor Ententei și ale românilor, ofensiva Puterilor Centrale pentru a rupe frontul român a pornit din spre apus, pe când românii credeau cu siguranță, că această ofensivă se va produce la trecătorile principale din centrul frontului Carpaților în direcția București. Românii credeau, că atacurile lui Falkenhayn la pasul Vulcan și la pasul Turnu Roșu sunt mai mult atacuri demonstrative și că ofensiva lui va porni dintr alt loc, de aceia și forțele rusești sosite în România n'au fost îndreptate acolo, ci au fost trimise, ca să întărească frontul Carpaților din Moldova și din colțul Munteniei. Dușmanul însă a pornit cu lovitura lui cea mai grea în apus, înspre valea Jiului și astfel cu manevra lui șireată a surprins pe români și a reușit să ocupe toată Oltenia.

Tarul vrea să anexeze Bucovina și Galizia de răsărit

Viena, 29 Novembre. — »Neues Wiener Journal« află din Posen: Ziarul polonez »Ozijenik Poznanski«, reproduce o știre publicată de organul sinodului rusesc din Petersburg »Kolokol«, după care țarul Rusiei este hotărât ca înainte de sfârșitul războiului să proclame anexarea Gali-

ției de răsărit și a Bucovinei de Rusia. S'au făcut toate pregătirile în acest scop, în cercurile diplomatice și curții rusești. Prin această Rusia urmărește un mare act demonstrativ în politică ei externă.

Guvernul ungar la înmormântarea lui Francisc Iosif I.

Budapesta, 29 Novembre. — La înmormântarea regelui Francisc Iosif — vor pleca toți membrii guvernului ungar. Ministrul de honvezi, baronul Hazai, se află deja la Viena. Ministrii Jankovich, Hideghely și Balogh au ple-

cat azi la ora 2 p. m., iar ministrii Teleszky, Ghillány și Sándor la ora 5 au plecat la Viena.

Cu un tren de noapte va pleca primul ministrul ungar, comitele Tisza, la Viena, unde va rămâne mai multe zile.

Trenuri speciale cu magnații și deputații Ungariei pornesc spre Viena

Budapesta, 29 Novembre. — Ministrul de comerț ungar a pus trei trenuri speciale la dispoziția deputaților, magnaților și delegaților municipiilor din Ungaria, cari vor pleca mâine dimineață la Viena, ca să ia parte la înmormântarea împăratului-rege Francisc Iosif.

Primul tren pornește mâine. Joi, din gara centralei, la ora 7 dim. și sosește la Viena la ora 10.40 min. Plecarea la Viena are loc la ora 5.20 după amiază și sosirea la Budapesta la ora 10.10 min. seara. Al doilea tren pornește din gara de apus la ora 7.50

dim. și sosește la Viena la ora 12.40 min. Plecarea din Viena la 5.5, sosirea la Budapesta la 9.20 seara. Al treilea tren pornește tot din gara de apus la ora 8.5 m. dimineața, sosește la Viena la ora 12.24. Plecarea din Viena, la ora 3.35 m., sosirea la Budapesta la ora 2.50 m. seara.

În primul și în al treilea tren special vor lua loc deputații și magnații, iar în al doilea tren, delegații municipiilor. Călătoria e gratuită, dar trebuie de arătat cărțile de legitimație eliberate de chestura parlamentului.

O criză de guvern în Franța?

Geneva, 29 Novembre. — Ziarele locale se ocupă de evenimentele interne din Franța și vorbesc despre posibilitatea unei crize ministeriale. — Se vor retrage din guvernul lui Briand ministrul de război Rocques și ministrul mun-

ci Sembat.

Criza aceasta în cabinetul francez ar fi o urmare a evenimentelor din Balcani înțeseși prin catastrofa României.

Războiul cu România

Curtea de Argeș și Giurgiu în mâinile armatelor centrale. — Un ștert din România ocupat. — 4296 prizonieri români într'o săptămână.

Știrea senzațională venită pe ziua de 28 Novembre, că și orașul Giurgiu a fost ocupat de armata lui Mackensen, arată că s'a produs o întorsătură mult mai gravă în situația oștirilor române, decât s'a putut prevedea în zilele trecute. Săptămâna trecută armatele centrale, ocupând Craiova, se aflau la 170 kilometri departe de București, și iată azi, prin ocuparea Giurgiului, s'au apropiat deja la 10 kilometri de linia de forturi a Capitalei României. Faptul că armata lui Mackensen a trecut Dunărea și operează acum în comun cu armata lui Falkenhayn — în valea Munteniei — a contribuit ca evenimentele militare să se desfășoare atât de iute în defavoarea României. Populația din regiunile ocupate n'ei nu mai avea vreme să se refugieze. Așa în Craiova și Caracal au rămas aproape toți locuitorii. Și depozitele de cereale și alte provizii n'au mai putut fi transportate în interiorul țării, și au căzut în mâinile puterilor centrale.

Prin ocuparea liniei Curtea de Argeș-Giurgiu — frontul român s'a scurtat foarte mult, anume frontul dunărean s'a scurtat cu aproape 300 și frontul Carpaților, dela Orșova la Curtea de Argeș, cu 150 kilometri — prin această micșorare a frontului a provenit și o economie de forțe pentru puterile centrale, cari pot folosi aceste trupe în masse mai mari pentru a mări presiunea pe frontul acum drept, ce se îndreaptă din spre apus și sud spre București.

De pe frontul român, au sosit următoarele știri pe ziua de 28 Nov.:

Otul a fost trecut ieri.

În valea Argeșului, Curtea de Argeș e în posesiunea noastră.

Pe frontul de răsărit al Ardealului, posturile noastre de câmp au respins puternice ofensivamente de recucerire rusești.

Höfer, mareșal-locot.

Pe frontul de răsărit ardelenese în unele locuri foc mai viu.

Detășamente de recunoaștere rusești au fost respinse de mai multe ori.

Oltul a fost trecut eri.

Operațiunile celelalte au început și s'au înăunțat pentru noi cu succese bune în luptă.

Curtea de Argeș e în posesiunea noastră.

La armata mareșalului Mackensen:

În Dobrogea s'abă acțiune de luptă.

Armata dunăreană a câștigat teren.

Orașul Giurgiu a fost luat pe ziua de eri.

v. LUDENDORFFE

Comunicatul bulgar anunță:

În Muntenia, armata dunăreană își continuă fără întrerupere marșul înainte și au intrat în contactul cel mai strins cu trupele aliate cari s'au coborât din Carpați. Trupele cari înainteză pe malul stîng al Dunărei, au atacat Giurgiu și l'au cucerit, sprijinite de unitățile noastre, în deosebi de artileria garnizoanei noastre din Ruscium, precum și de monitoarele austro-ungare. A fost o luptă înverșunată, care a durat dela ora 11 dim. până la 4 după amiază în jurul acestui oraș. Trupele române și populația au fugit, cuprinse de panică, spre București. La Dunărea, dela Ruscium până la Cernavoda, foc de artilerie și infanterie. În Dobrogea, foc de artilerie.

Comunicatul român anunță:

27 Nov. — Pe frontul de nord și de nord-vest: La granița apusană a Moldovei nici o schimbare. La granița de nord a Munteniei, bombardare de artilerie la Tablăbuți, în Valea Prahovei și în regiunea Dragoslavele.

Pe frontul apusean: Pe malul stîng dușmanul a atacat eri, a fost însă respins. Trupele noastre s'au retras puțin din spre Olt și Topologu. La Smârdioasa, lupte violente. La Dunărea toată bombardarea de artilerie, în Dobrogea nimic deosebit.

Comunicatul rus anunță:

27 Nov. — În Muntenia apusană, lupta continuă cu folosirea tuturor obstacolelor naturale. Românii cari se retrag rețin ofensiva dușmanului.

Pe frontul dunărean, trupele dușmanului cari au trecut riul, la Zimnicea au înaintat cu posturile lor spre riul Vedea, și au ocupat pe cursul central, localitățile Văleni și Roșiori de Vede.

În Dobrogea, ciocniri între infanteria și cavaleria avansată. Incercările dușmanului, de a gonii trupele noastre între istmul dela lacul Tasul și Mare — au fost respinse.

Până acum un sfert din toată România ocupată de puterile centrale.

Din sfera competența militară din Viena, se anunță ziarelor:

Armatele puterilor centrale, până la 25 Nov. au ocupat peste 32.000 klm. pătrați din Muntenia, ceea ce înseamnă aproape un sfert din întreg regatul român, care are o întindere de 137.902 klm. pătrați.

În săptămâna trecută, pe frontul românesc au fost prinși în total 53 ofițeri, 4243 soldați, 3 tunuri, 12 mitralieze, 370 vagoane și peste 1000 de căre.

E apropiată o mare bătălie la apus de București

Presa Ententei urmărește cu o încordare înfrigurată evenimentele din România. »Echo de Paris« spune că nu mai există nici o îndoială, că o mare bătălie este apropiată la apus de București. O impresurare din partea armatei lui Falkenhayn și Mackensen ar sili pe Români să se retragă. Singura posibilitate de a împiedica această retragere, este un puternic ajutor din partea Rusiei.

În »Petit Parisien« colonelul Rousset recunoaște sincer că prestațiunile trupelor germano-austro-ungaro-bulgare sub generalii Mackensen și Falkenhayn în România și Dobrogea, pot fi socotite ca prestațiunile cele mai mari din timpul războiului. În deosebi trecerea Dunărei,

a fost efectuată în chip atât de măiestru, încât și criticii militari adversi trebuie să-și scoată pălăria.

»Secolo« și »Corriere della Sera« spun că scarta României atârna de evenimentele ce se vor desfășura în cele 8 zile următoare. — Dar soarta Bucureștilor se va decide în timpul cel mai scurt.

Ambasadorii străini și populația civilă părăsesc Capitala României.

»Matin« din Paris așă că ambasadorii și consulii Ententei din București, au părăsit Duminică cu personalul lor Capitala României. Ziarele rusești, declară fără rezervă acum, că armatele puterilor centrale se îndreaptă acum direct spre București. — La Odessa au sosit consulii francezi, englezi, ruși și italieni din Giurgiu, Alexandria și Zimnicea. Consulul englez din Giurgiu a povestit că aproape toate vapoarele

de transport române din cursul superior al Dunărei au fost scutundate.

Prefectul poliției din București, împreună cu generalul francez Berthelot adresează un apel populației civile din București, care între altele spune următoarele:

În fiecare cartier de case, comandamentul armatei deschide un oficiu militar, la care trebuie să se prezinte toți locuitorii cu documentele lor și acolo se va decide, dacă și câtă vreme fiecare locuitor mai poate să rămâie la București. Majoritatea populației, în deosebi femeile și copii, în curs de 5 zile trebuie să părăsească București. Pe cheltuelile statului vor fi transportate în vecinătatea Capitalei, în sate. Călătorii la Iași sau Galați; din cauza necesității prea mari a trenurilor pentru scopuri militare, nu poate fi aprobată. Persoanele cari rămân la București, vor fi întrebuințați pentru servicii militare și sanitare. Dela 29 Nov. întreaga aprovizionare cu alimente a populației va fi regulată de intendenta armatei.

MERSUL RĂZBOIULUI

Centrul industrial al Angliei bombardat de Zeppelinuri

2 Zeppelinuri pierdute. — Cea mai mare bătălie de pe frontul macedonean. — Înfrîngerea Ententei la nord de Monastir. — Regele Greciei decis să nu cedeze. — Nimic nou pe frontul rus, italian, francez.

De pe frontul rusec au sosit următoarele știri:

Pe frontul prințului Leopold al Bavariei:

28 Nov. — Nu s'au produs evenimente noi.

HOFER, mareșal locot.

La sud-vest de Dünaburg, un timp oarecare focul de artilerie rusă a devenit mai intens.

Altfel între Mare și Nistru nu s'au produs evenimente speciale.

v. LUDENDORFFE

Comunicatul rus dela 26 Nov. anunță: La gara Puduș, am doborât un aeroplan german, și am prins aviatorii, un ofițer și un soldat. Un alt aeroplan dușman am doborât în satul Pozarki și am prins aviatorii. La apus de Nowo Aleksiniec, dușmanul bombardează violent pozițiile noastre. Un alt aeroplan dușman a fost doborât la nord est de Brody, care neatin, cu 2 mitralieze și 2 aviatori au căzut în mâinile noastre. — La sud-vest de linia ferată Cerna-Solochov, Ilzierna-Solochov, celerorii ruși au întreprins mai multe acțiuni victorioase, au nimicuit cu baioneta o companie dușmană și au prins restul.

În regiunea Kirjibaba, dușmanul a îndreptat un foc violent de artilerie asupra pozițiilor ruse.

Din Balcan se anunță următoarele:

De pe frontul macedonean, comunicatul german anunță următoarele:

28 Nov. — Foc violent între lacul Prespa și Cerna a fost introducerea la puternice atacuri, cari au fost întreprinse de ruși, italieni, francezi și sirbi contra liniilor germano-bulgare între Trnovo (în arcul Cerna) precum și la Gruniște. Marele atac comun ale trupelor Ententei a eșuat cu desăvârșire. Sub efectul nimicitor al artileriei noastre și focului nostru de infanterie, dușmanul a suterit grele pierderi singeroase, fără a înregistra cel mai mic succes.

Comunicatul bulgar anunță:

După o pregătire artileristică extrem de puternică, dușmanul a atacat de mai multe ori pe frontul Tarnova (înălțimea 1248) la nord de Monastir, în valea dela Monastir — înălțimea 150, — în arcul Cernei, — înălțimea în jurul satului Gruniște. Repetatele atacuri pe întreg frontul, au fost respinse în mod singeros de trupele

bulgare-germane sub colaborarea puternică a artileriei. Pierderile dușmanului sînt enorme. În fața pozițiilor noastre, zac sute de cadavre dușmane. În fața sectorului unui singur batalion al viteazului regiment 51 de infanterie, am numărat 300 cadavre dușmane.

Tot așa de puternice au fost atacurile și focul de artilerie în valea Vardarului. Aci dușmanul a atacat cu disperare pozițiile noastre avansate din satul Crehteli, la sud-vest de lacul Doiran, dar a fost respins în mod singeros. A lăsat un mare număr de cadavre pe câmpul de bătălie. Am capturat 6 mitralieze, numeroase puști și alt material de război.

Pe frontul Belasica Planina și la Struma foc viu de artilerie. Și aci am numărat 125 cadavre dușmane. Cu un cuvânt, ziua aceasta în urma acțiunilor ei admirabile de luptă, poate fi considerată ca cea mai violentă zi de bătălie pe frontul macedonean.

— Epirul de nord este răscolat contra trupelor italiene ce s'au stabilit acolo, cari trupe au avut pierderi serioase acolo. Tot pe socoteala italienilor, presa franceză pune vina eșuării atacului general pe frontul macedonean — la Tarnova.

— Din Grecia au venit următoarele știri:

Regele Constantin și guvernul au luat hotărîrea ca în nici un caz să nu predea materialul de război Ententei.

Un tren, care ducea arme grecești pentru Ententa, spre Pelopones, a fost oprit de rezerviști devotați regelui, cari au luat armele și cu ele au intrat în Atena.

— În Camera engleză, deputatul Griffith, ocupându-se de situația din Grecia, a cerut ca guvernul englez să facă totul ca Venizelos să nu fie numai de fapt, șeful guvernului grec, ci să fie recunoscut și ca așiat al Ententei. Și alți oratori englezi au cerut ca Venizelos să fie puternic sprijinit. Secretarul de stat, Cecil a răspuns ca Venizelos guvernează în numele regelui, dar pe socoteala proprie poartă treburile guvernului în acea parte a Greciei unde guvernează. De drept însă guvernul regelui există. Nu-i adevărat că guvernul englez se lasă condus de considerații dinastice. Politica Ententei constă să facă tot ce-i mai bun posibil în interesul purtătorilor războiului și în interesul Greciei. Stim marile servicii ce le-a adus Venizelos Ententei, și Greciei, și nu-l vom părăsi nici odată.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Situația neschimbata pe frontul italian. — Socialiștii italieni pentru pace.

De pe frontul italian, raportul lui Höfer n'are nimic de semnalat pe ziua de 28 Novembrie.

— Azi începe schimbul de invalizi italieni și austro-ungari peste Corno și Feldkirch. Vor fi schimbați și invalizii cari au fost aduși în Italia din prisoarea sârbească.

— După ziarul »Avanti« propunerea de pace ce o vor prezenta deputații socialiști în Camera italiană, va fi prezentată și în celelalte Camere ale Ententei de deputații socialiști.

LUPTLE DIN APUS

— Zeppelinuri atacă coasta Angliei. — Interpe.ări neplăcute guvernului englez. — Opoziția franceză se pregătește să atace pe Briand. —

Comunicatul german dela 28 Nov. anunță următoarele de pe frontul anglo-francez:

Nu s'au produs acțiuni de luptă mai mari.

v. LUDENDORFE

Șeful amiralității flotei germane anunță:

În noaptea de 28 Nov. mai multe Zeppelinuri au bombardat uzinele și întreprinderile industriale din Anglia centrală, cu bun succes. Efectul a fost extraordinar de puternic. Un Zeppelin a căzut și răz. focului artileriei engleze, și aproape de Scarborough s'a prăbușit. Un alt Zeppelin nu s'a întors, așa că se poate conta la pierderea lui. Celelalte Zeppelinuri s'au întors nevătămate.

— În Camera engleză deputatul Houston, a cerut lordului amiralității să dea un raport complet asupra incursiunii flotei germane în canalul englez, și cine poartă vina lipsei de pază în acest canal.

— Ministrul de externe englez, Sir Grey, a părăsit Londra, plecând în concediu.

— Crucisătorul englez »Newcastle« s'a scufundat în Marea Nordului, lovindu-se de o mină. 25 persoane sint moarte, 43 rănite.

— Asquith a declarat în Camera engleză, că tratează acum cu aliații Ententei, ca Germania să fie obligată ca vapoarele scufundate de submarinele ei, să fie despăgubite tonă cu tonă.

— În uzinele Creuzot din Franța s'au produs încăierări între lucrătorii chinezi angajați acolo și francezi. Au intervenit polițistii, cari au tras locuri asupra chinezilor.

— Extrema stângă din Camera franceză se pregătește să atace violent guvernul Briand în ședințele secrete ale Camerei.

Știrile zilei

In căutarea fericirii...

Vezi tu, colo, o mică stea?
La ea e cale atât de lungă!...
De s'ar putea ca să s'ajungă,
C-un drum de veacuri pân' la ea.
Și-s mii de veacuri pân' acum
Și totuși, uite, încă nime
La mica stea din adâncime
N'a cutezat să-și ieie drum.

La steaua albei fericiri
Ce arde în cerul vieții noastre,
E drum mai lung ca pân' la aște
Ce ard jumeștilor priviri;
E cale veșnică și grea,
E o eternă alungare!
Și totuși orice suflet moare
Pe drum în goană către ea!

Cu ochii în lacrimi ferbinți,
De-apururi bând amarul fierei,
Prin nori, prin grindina durerii,
Ca umbra tristei suferinți,
Alergi, o suflet, azi ca eri,
Pe veci la steaua fericirii...
Că dulce-i visul mântuirii
În viața arsă de dureri!...

D. TH. NECULUTA.

Cei trei monarhi aliați

De Duminecă se află la Viena regele Ferdinand al Bulgariei cu principii Boris și Cliril, și au luat reședința în palatul Coburg. Îndată după sosirea lui, regele Bulgariei a plecat la Schönbrunn, unde a stat în fața regelui mort, Francisc Iosif, mai mult timp, adâncit în rugăciune. Apoi regele Bulgariei a făcut o vizită noului rege și reginei. Luni, regina Zita a făcut o vizită regelui Bulgariei, în palatul Coburg. Eri Marți, suveranul Bulgariei a făcut o vizită împăratului Wilhelm al Germaniei la Hofburg. Curând după aceea sosi și împăratul-rege Carol în apartamentele împăratului german. Cei trei monarhi aliați s'au întreținut mai mult timp, și apoi au mers împreună la dîneu, care a avut loc la perechea regală.

Seară împăratul Germaniei a părăsit Viena. Răceala de care suferă, nu-i permite să ia parte la ceremonia înmormântării, dar a ținut să ia un ultim adio dela monarhul mort, devotatul lui prieten și aliat, în numele lui și al armatei germane.

Telegrama de condoleanță a partidului național român

Din Dej se anunță: Deputatul d. dr. Teodor Mihail, primind invitația prea târziu ca să asiste la ședința de doliu a Camerei ungare, a rugat pe comisarul guvernului, contele Balasz Bethlen să comunice telegrafic prim ministrului următoarea declarație:

— Cu prilejul morții Maj. Sale apostolice imperiale și regale Francisc Iosif I., de noi toți iubit, dau expresiune sentimentelor de durere cea mai profundă și de sinceră condoleanță, în numele partidului nostru și în numele poporului român din patrie.

Dr. Teodor Mihail, deputat, președ. partid. național român.

Trei importante reforme sociale în Ungaria

Ministrul de justiție ungar, ținând seamă de stăruințe speciale create de război, a redactat trei ordinațiuni noi, pe care le publică acum guvernul ungar în Monitorul oficial. În vederea marilor pierderi de fi ai țării în războiul acesta, sta-

mul trebuie să fie seamă de toate forțele vii ale națiunii, și de aceea nu poate lăsa fără protecțiune copii ilegali, adică copii născuți fără căsătorie legală. O ordinațiune a guvernului dispune, ca fără procese lungi, părințele ilegali să fie obligați să plătească urgent toate cheltuețile legale de naștere și întreținere a copilului său.

A doua ordinațiune permite ca toate persoanele chemate sub drapel, să poată încheia o căsătorie, la orice oficiu al stării civile, fără martori, și fără dispensă.

A treia ordinațiune prevede ca ostacii, militari aflați în prisoare dușmană sau internați să poată încheia o căsătorie pe cale de imputernicire a unei alte persoane, care să-l reprezinte la formalitățile de rigoare.

Convocarea parlamentului austriac,

se va face pe la mijlocul lui Ianuarie. În acel timp, Camera va ține deocamdată numai două ședințe. În prima ședință se vor face formalitățile de constituire a parlamentului, iar în ședința doua se va lua la cunoștință jurământul noului împărat și rege. Apoi sesiunea principală va avea loc în Martie 1917. În primele ședințe din Ianuarie, guvernul Körber va face o declarație de program și vor urma dezbaterile. Se va procede la alegerea de delegațiuni, se va discuta și chestia polonă și regularea ei, chestiile de aprovizionare și financiare.

Pregătirile de încoronare a noului rege,

urmează acum cu mare zel la Budapesta. O activitate foarte vie desfășură în acest scop și organele guvernului și organele primăriei, ca actul încoronării să ia proporțiile unei mari și demne serbări, fără momente turburătoare.

De când s'a anunțat că toate festivitățile vor avea loc în cetatea Buda, prețul futuror ferestrelor ce duc în strada acolo, s'a urcat enorm. Primăria a dispus ca în biserica de încoronare »Matthias« să fie luminată electric și să se completeze acolo ornamentațiile. La actul încoronării nu se va face de data asta uz de vechea tradiție de a se arunca în popor monede de aur, din cauza războiului. Se va bate însă ducate cu chipul noului rege, care ducate vor fi împărțite membrilor dinastiei, corpului diplomatic, deputaților și magnaților.

Urcarea prețului gazului aerian și curentului electric,

a fost hotărâtă de consiliul comunal din Budapesta, în sensul că se va percepe un preț de 20 filleri pro metru cub de gaz aerian, și se va urca prețul curentului electric, de la 6 la 7 filleri pro Hectowatt.

Teatrale și localurile de petrecere din Budapesta

vor fi redeschise Vineri, iar Luni vor fi încă odată închise, fiindcă în acea zi va avea loc un requiem pentru împăratul-rege mort.

Toate tramvaiele s'au oprit,

eri la Budapesta, între ora 10 și 11 dim. În uzina din strada Palfy, care furnizează curentul electric pentru tramvaie, a luat foc o parte dintr-o mașină dinamică de 5500 volți putere și așa s'a produs o întrerupere a circulației tramvaielor pe toate liniile. Cu sutele stăteau tramvaiele imobile în strada Rakocz, bulevardul Leopold, Mehmed Sultân. Pasagerii indignați au trebuit să părăsească tramvaiele și să umble pe jos.

O conferința socialistă oprită

Am anunțat la timpul său, că partidul socialist ungar a convocat pentru Duminecă o conferință, în care să se discute chestia aprovizionării cu alimente, apoi raporturile de drept ale muncitorimei ungare în timp de război. Prefectul poliției a interzis aceasta conferință pe temeiul unor ordinațiuni mai vechi ale ministrului de interne care oprește în timpul războiului, adunări publice cu caracter politic.

Unde luptă contele Károlyi

Contele Mihail Karolyi, care înainte de izbucnirea războiului cu România, a declarat că toți ungurii se vor ridica ca tigri contra armatei României — luptă de fapt acum pe frontul român.

Sângele

de EMILE ZOLA

(Urmare)

Îl văzui tăind o cracă și făurindu-și din ea o măciucă grosolană. Temându-se apoi ca cel-palt să nu-i scape, alergă după dânsul ascuzând măciuca la spate.

Tânărul care se așezase ca să-l aștepte, la apropierea lui se sculă și îl sărută ca după o lungă despărțire.

Incepură din nou a merge. Se însera. Băiatul grăbi pașii, căci zărea în depărtare liniile unui colnic îngălbenit de sărutul soarelui ce apunea. Omul întunecat credea că vrea să fugă și ridică măciuca. Fratele său se întoarse. Pe buzele lui fluturau cuvinte iubitoare. Măciuca însă îi zdrobi fața și sângele țâșni.

Firul de iarbă care primi cea dintâi picătură de sânge, o scutură cu groază pe pământ; pământul o sorbi înfiorându-se cu acest sânge nevinovat, se preschimbă într'un noroi de un roșu murdar.

La strigătul victimei văzui toate viețuitoarele fugind, gonite de vântul groazei. Se împrăștiară prin lume ferindu-se de locurile deschise, se așezară pe la răspântii și cele mai tari atacau pe cele mai slabe. Le văzui în ascunzătorii ascutindu-și ciocurile și ghiarele.

Marele măcel al creațiunii începuse. Atunci trecu pe dinaintea mea eterua goană desnădăjudită și sălbatecă. Uliul se aruncă asupra rânduniceii, aceea în zborul ei înghitea musculița, musculița se așeză pe cadavru. De la vierme până la leu, toate ființele se văzură amenintate. Lumea își mușca coada, înghițindu-se pe ea însăși.

Natura înfiorată se svârcolea cuprinsă de spasm. Liniile limpezi ale orizontului se sfărâmară. Zorile și amurgurile se acoperiră cu nouri sângeroși. Apele se rostogoleau în suspine nesfârșite și arborii, răsucindu-și crengile, începură în fiecare an a scutura frunze ofilite.

Când Elberg termină de istorisit, soși și Clerian. El se așeză între cei doi tovarăși zicându-le:

— Nu știu dacă a fost vis sau dacă am trăit aieve, ceea ce vă voi povesti.

Mă pomeneam pe un drum foarte lung care străbătea toată lumea. De o parte și de alta a drumului erau înșirate orașe; noroade multe veneau și se duceau...

Picioarele îmi alunceau și văzui căldărâmul că era înegrit cu sânge. În mijloc, dealungul drumului, curgea un râulet cu o apă roșie, deasă.

Umblam pe drumul acela, în mijlocul mulțimei care furnica. Mă apropiam când de unii, când de alții, pri-

vind cum se perindează viața dinaintea mea.

Ici, părinții își îngropau fetele al căror sânge ei îl făgăduiseră nu știu cărui monstruos Dumnezeu și capetele blonde se plecau sub cuțit, îngălbenind la sărutul morții.

Colo, fecioare mândre se sbăteau înfricoșate să scape de rușinoase îmbrățișări—și mormântul era rochia albă a virginității lor...

Dincolo, mureau sub sărutări amantate: unele jelind greșelile lor, mureau în valurile mării cu ochii încremeniți pe spuma care la răpise inimile, — altele, înjunghiate de iubiții lor, se lipeau de pieptul acestora, deopotrivă biruiți de patima iubirii.

Mai departe bărbați, zdrobiți de întuneric și nevoi își trimiteau sufletele să găsească pe o lume mai bună libertatea, cea atât de mult dorită pe acest pământ.

(Ve urma)

A apărut
Calendarul
„Poporului
Român” pe 1917

Aducem o veste plăcută abonaților și cititorilor noștri: »Calendarul Poporului Român« cel mai căutat calendar de români din Ungaria, a ieșit de sub tipar — și e un frumos volum de 136 pagini. Ținând seamă de marele interes ce-l arată publicul nostru Calendarului »Poporului Român« — direcțiunea acestei întreprinderi a căutat de data asta să facă din acest calendar un adevărat muzeu de ilustrații actuale — o culegere de cele mai interesante chipuri în legătură cu evenimentele mari ale zilei.

Deși totul s'a scumpit în aceste timpuri de război, — editura Calendarului nu s'a arătat zgârcită ci cu mari cheituieli a comandat 62 clișee frumoase care împodobesc Calendarul.

Iată aci titlurile celor mai interesante clișee cu text:

1. Învățătorul care învață carte pe soldații analfabeți.
2. Ne scriu răuții.
3. Soldat român în timpul serviciului de telefonist pe front.
4. Corul de bănațeni din reg. 43 de infanterie din Jicin.
5. Un grup de frumoși ostași români.
6. Eroii noștri: Vasile Stănariul din Bistrița-Năsăud.
7. Răniți români în grup.
8. Prințul Rupprecht de Bavaria apărătorul frontului german dela Somme.
9. Reprezentanții Ententei iesind de la un Consiliu de război.
10. Cum sînt coborați răniții din munții Tirolului de pe frontul italian.
11. Soldați bulgari și germani într'un sat sîrb.
12. Monastir, visul sîrbilor.
- Prințul moștenitor Alexandru al Serbiei cu sora lui.
13. Sufletul prizonierului rus.
14. Cum și-au construit francezii tranșeele lor.
- 15-19. Și România a intrat în război. — Familia regala română.
20. Un grup de conducători politici români.
21. Pe unde au trecut Românii: Vedeti din Brașov și Csiksereda.

Poșta administrației

Rugăm pe st. abonați și pe toți aceia cari ne scriu, să-și scrie totdeauna adresa întregă și ca să se poată citi. Ne îndreptăm cu aceasta rugare mai cu seamă soldaților. Acei cari au scrisul mai rău, să roage pe vre-un camarad al lor, care are scrisul mai citeji, să le scrie adresa. Când ni se trimit bani, să ni se scrie totdeauna spre ce scop ni se trimit banii.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

AVIZ.

În urma restabilirii unor stări mai normale și a funcționării mai regulate a serviciului poștal în ținuturile noastre, rugăm pe on. clienții ai institutului nostru, bănci și alte firme comerciale, ca și particulari, ca în toate daraverile lor cu centrala institutului nostru, să se adreseze în viitor direct la institutul nostru în Sibiu—Nagy-szeben.

„Albina“ institut de credit și de economii.

22. Podul de peste Cernavoda.
23. Comandanții armatei contra României: Falkenhayn și Mackensen.

24. Marile invenții în timpul războiului.
25. Italienii și timpul ploios.
26. Tipuri din Bucovina.
27-31. Morții celebrii din anul 1916.
32. Noul Mitropolit: Vasile Mangra.
33. Din tragediile războiului.
34-37. 4 Hărți cu diferite fronturi.
Spațiul nu ne permite să dăm aci toată lista chipurilor din calendar.

Iată acum și ceva din cuprinsul interesant al materialului calendaristic:

1. Cine plătește scumpetea. (O poveste complicată și tristă).
2. Cite s'au iscodit în timpul războiului. — (Ploaia de foc, împușcarea lichidului, Sloara și sacii de hârtie, etc.)
3. Învățămintele bătăliei dela Verdun.
4. Fotografiera Poloniei.
5. Cum au deplăns poezii războinici români cu Goga în frunte neutralitatea României.
6. Cele zece porunci doctoricești ale militarului în război.
7. Statele neutrale și războiul.
8. Zeci de glume vin apoi și un bogat material calendaristic.

Cuprinsul acesta variază și interesant, prevăzut cu zeci de ilustrații — face ca toată lumea românească să se prevadă de cu vreme cu un Calendar al »Poporului Român«.

Prețul unui exemplar este de 60 fileri, plus porto poștal 10 fileri.

Cei cari vor să comande mai multe exemplare vor căpa următoarele înlesniri:

- Pentru 30 exemplare 10% rabat
 - Pentru 50 exemplare 20% rabat
 - Pentru 150 exemplare în sus 25% rabat.
- Administrația nu ia garanția dacă calendarul se pierde în urma trimiterii nerecomandate. Comenzile atât ale particularilor precum și ale revanzatorilor se vor efectua numai pe lângă achitarea anticipativă a costului. Calendare rămase nevândute nu se vor reprimi, deci fiecare să comande numai atâtea exemplare, câte poate deplăca. — Pe credit nu se trimite nimănui.